

ИНТЕГРИРАНА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РЕСУРСИТЕ ЗА ОТБРАНА

УВОД

Министерството на отбраната на Република България и Генералния щаб на армията възприемат програмните принципи при разпределение и управление на ресурсите за отбрана. Изградена е т.нар. „Интегрирана система за управление на ресурсите за отбрана”(ИСУРО), която измести т.нар. „Планиране-програмиране-бюджетиране”. В основата на ИСУРО е разработването и изпълнението на набор от програми, ориентирани към постигане на съвкупността от отбранителни цели. Част от тези програми имат за цел развитие на съществуващото въоръжение и придобиване на ново въоръжение и техника. В рамките на програмите са разработват и изпълняват конкретни проекти за развитие на въоръжението.

Ефективното управление на ресурсите е важно предизвикателство в процеса на трансформация на отбранителната система в контекста на НАТО и ЕС, което предполага адекватно разпределение на роли, правомощия и отговорности за вземане на решения, свързани със съгласуване на процедурите с тези на планирането в НАТО, в Европейския съюз и процедурите на националното планиране и изпълнение на бюджета.

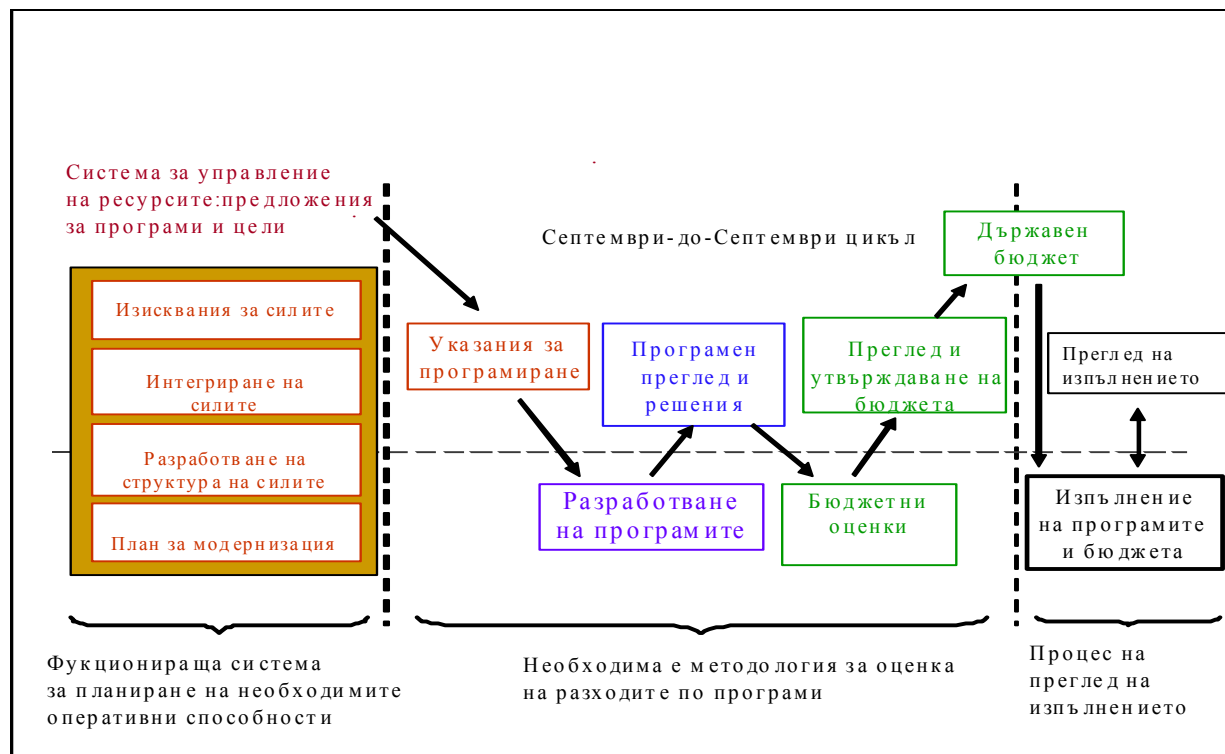
1. Основни характеристики на ИСУРО

Интегрираната система за управление на ресурсите за отбрана със функционалните си връзки със системите за определяне на необходимите оперативни способности и аквизиция, е основна технологична база за управление на ресурсите във въоръжените сили, обвързваща дългосрочните, средносрочните и краткосрочните планове на Министерството на отбраната с неговия бюджет. Политиките, мисиите и целите на дадена организация са нейни входни величини, а процесът на вземане на решения е нейно главно интеграционно звено и краен продукт, който свързва динамичните процеси, които трябва да бъдат извършени между главните компоненти и съществуващата информационна система. Процесът на вземане на решения лежи в основата на планирането на дейността на организацията, тъй като планът е съвкупност

от обвързани помежду си решения за разпределяне и използване на наличните ресурси на организацията с оглед постигането на нейните цели”¹.

Интегрираната система за управление на ресурсите за отбрана се разделя на етапи планиране, програмиране, бюджетиране и изпълнение на бюджета/програмите, които са самостоятелни, но взаимно свързани в цикличен процес (Фигура 1).

Фигура 1. *Интегрирана система за управление на ресурсите за отбрана*

Технологията на управление на ресурсите за отбрана, дефинирана като процеси и процедури е описана в Таблица 1..

Таблица 1 *Технология за програмно управление на ресурсите за отбрана*

Процеси	Процедури
Планиране	Оценка на задачите и ролята на въоръжените сили с оглед на новите реалности по отношение на националната сигурност, целите на политиката за отбрана и националните приоритети
	Изготвяне от Системата за определяне на необходимите оперативни

¹ Доц. д-р Маргарита Харизанова, доц. д-р Милчо Милчев, инж. Надя Миронова, "Мениджмънт", София, 2006

Процеси	Процедури
	способности и от Системата за отбранителна Аквизиция на серия продукти, които документират решенията за необходимите способности и предоставят входяща информация за планирането
	Прогноза и анализ на финансовите ресурси, които държавата ще отдели за отбрана в средносрочния период на планиране
	Изработване на “Указания за програмиране”
Програмиране	Изработване на програмните меморандуми
	Програмен преглед
	Изработване на “Меморандум на програмните решения”
Бюджетиране/ изпълнение на бюджета	Формиране на програмния бюджет за отбрана. Трансформиране на средносрочните програми в едногодишен програмен бюджет. Утвърждаване на бюджета със Закон за държавния бюджет за съответната фискална година
	Прилагане на механизми за изразходване на бюджета по направления на разходите и по разпоредители с бюджетен кредит, като се следват стриктно утвърдените програми и се допринася за изпълнението на програмните цели и формиране на необходимите оперативни способности.
	Отчетност и оценка на изпълнението на програмите през бюджетната година.

Важно изискване към технологията на отбранителното планиране е връзката между планиращите процеси протичащи в НАТО и планиращите процеси извършвани във въоръжените сили на Република България.

По-важните проблеми свързани с практическото прилагане на ИСУРО са показани в Таблица 2.

Таблица 2 *Проблеми свързани с практическото прилагане на ИСУРО*

№	Проблеми свързани с практическото прилагане на ИСУРО
1.	Визията за развитието и модернизацията на въоръжените сили не е с достатъчно устойчиви приоритети и гарантирано ресурсно осигуряване.
2.	Не функционира в пълен обем Системата за управление на развитието на